

APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUE-ORI --

Abonamentul: 6 coroane (8 franci) -- Redacția: str. Lemnelor 39. -- Administrația: str. Lemnelor 44.

CĂTRĂ ONORAȚII CETITORI!

Patru ani de viață și de muncă a împlinit „Revista Ilustrată.”

Fondată fiind cu bunul gând, de a da o revistă ilustrată și corespunzătoare gustului publicului nostru, d-l Ioan Baciș preot în Șoimuș, pururea visător de propășirea neamului său, a împlut înainte de aceasta cu patru ani o lipsă ce se simția în urma dispariției prea de vreme a mai multor reviste dela noi, ce s'au perindat una după alta. În vremea ce s'a strecurat de atunci încoace fondatorul acestei reviste a avut ocazia să se convingă, că apariția și lucrarea acestei reviste a fost bine și cu drag primită în sinul publicului românesc și mai ales familiile românești au avut un bun prieten, care le-a procurat o lectură plăcută și instructivă. Considerând mai ales ieftinătatea acestei reviste, trebuie să recunoaștem, că ea e mijlocul cel mai potrivit de a se putea lăți până în păturile cele mai depărtate ale poporului nostru un magazin de cunoștințe folositoare și instructive din toate ramurile vieții: e mijlocul binevenit, de a oferi unui cerc larg de cetitori o lectură distractivă și plăcută. D-l Ioan Baciș, după-ce multele ocupațiuni nu i-au mai permis a se ocupa de revistă și zăcându-i la inimă, ca lucrarea începută de D-sa să își urmeze cursul și mai departe. s'a îngrijit ca „Revista Ilustrată” să-și asigure traiul, trecând în alte mâni.

Subsemnatul recercat în mai multe rînduri, m'am supus unei dorințe, exprimate într'un cerc mai larg, și am luat asupra-mi sarcina de a redacta „Revista Ilustrată.” Gîndindu-mă mai ales la slabele mijloace, cari îi stau la noi la dispoziție unui redactor de revistă, gîndindu-mă la sprijinul în raport nesuficient care îl dă publicul nostru unei reviste literare: am stat multă vreme la îndoială și n'am vrut să-mi încarc această sarcină, despre care știam înainte din propria experiență că e greu de purtat. Totuși am luat-o în credința, că după ce mi-a succes să-mi asigur concursul de colaborare al mai multor prieteni scriitori cu o reputație stabilită la noi, voi putea să dau

in mâinile publicului nostru o revistă bine redactată, cu un conținut meduos și corespunzător în toată pricină gustului și cerințelor publicului.

Credem, că vom fi în poziția să publicăm lucrări bune, originale de ale scriitorilor noștri. Genurile literare ușoare vor fi cultivate cu o deosebită îngrijire. Lucrări serioase, tratând chestiuni interesante de actualitate, încă vor încurca din când în când lectura ușoară, ce e căutată, cu atâta plăcere de o parte a publicului nostru cetitor. Tendința noastră va fi, ca să ținem cont de mișcările și curente literare atât din literatura noastră, cât și din literaturile străine. Din când în când vom da și traduceri bune din literaturile străine, totul însă va fi ales cu o deosebită îngrijire.

Mai pe sus de toate gândul nostru va fi, ca lucrările publicate să fie scrise într'o bună limbă românească, cerință ce lipsește mai ales revistelor din provincie. Ceva inovațiuni am introdus și în ortografia revistei, pentru a ne apropia cu atât mai iute de ortografia unitară, care trebuie să o creăm cu vremea.

Ca și pân' acum așa și de aici încolo, ca să putem satisface cerințelor și îndatoririlor luate, ne e de lipsă sprijinul onoratului public cetitor, fără de care ori ce întreprindere se zădărnicește.

In speranța, că publicul cetitor ne va îmbrățișa cu căldură, iar „Revista Ilustrată” va putea să înainteze și să se ridice — intrăm cu încredere în **noul an de viață și de muncă!**

Dr. VICTOR ONIȘOR.

L I T E R A „A”

— Dr. Carmen Sylva —

Intr'o pădure mare de fug stă un copac,
Pe cărui trunchiu scobită-i: litera mare „A”.
In mijlocul pădurei trăiește de un veac
Acest monument simplu, unic în forma sa.

A fost odinioară, un prinț și-o damicea
Cari se iubeau cu ardoare, întocmai ca doi zei
Și pasărea 'n pădure de a lor amor știea
Știea și frunza 'n codru, ce mult se iubeau ei.

Frumoasă era dînsa, cum e o zi de Maiu,
Și dînsul era tînăr, cum e primul amor.
El a sculptat copacul, în codru, sus pe plaiu;
Tăind afund, puternic, cum fu amorul lor.

Și el s'a dus la luptă, acolo a murit,
Dar altă suvenire el nu ne-a mai lăsat,
De cât în codrul mare: „A” în copac scobit
Unica moștenire de un amor curat.

O cunoșteam prea bine, eram copii mărunți
Cu fața ei sbărcită, ca coaja de stăjar,
Cu mâna-i tremurândă, cu gura-i fără dinți.
De-a sa împrejurime, tractată rău, amar.

Plîngea în totdeauna, pe noi când ne vedea!
Pe „A” crestat, puternic, ce noi pe trunchiu vedeam:
Nu îl puteam pricepe nici când ce ne spunea;
Când noi, mereu tot veseli, prin codru fugăream.

Dar când fui și eu mare, copacul îmi șopti,
Ce auzise dînsul, ce cu urechia a prins,
Când prin a sale ramuri, ca și-un orcan fugi,
Ca și o grea furtună: de-amorului un ris.

Copilă! Oh copilă! Griji de inima ta!
Să nu sculpteze nîme, cutare nume-n ea;
Căci pentr'un semn de-acesta din sânge tu vei da,
Cu-a inimei sfînt sânge acel semn vei uda!

Dulci sărutări cęzut-a copacul nostru mii,
Eterne jurăminte destule-a auzit:
Părechile amoroase, tot merg și-or mai veni,
Dar el cu al seu A sta-va în veacuri neclintit!

I. N. P.

CIRIPITURI

Cu greu s'ar putea afla un cuvânt mai caracteristic pentru activitatea poetică a scriitorilor noștri din Ungaria decât cel pus în fruntea acestor șire. Poesiile, ce zi de zi apar în foile noastre literare și în foiletoanele celor politice, nu sînt decât niște ciripituri nevinovate, cari te încântă pe un minut cu melodia lor, dar îndată ce le-ai pus din mîna nu lasă în sufletul nostru nici o urmă, în locmai cum dispore în vînt un ciripit de pasere.

Cine a urmărit cu atențiune producțiunea noastră poetică din anii din urmă, a putut să constate că nu suntem lipsiți de talente tinere.

An de an apare câte un nou lumen, care se face cunoscut prin un șir de poesioare bine ticluite. Ne așteptăm cu tot dreptul, ca să ne surprindă din ce în ce cu ceva mai bun. Așteptarea însă ni-e zadarnică.

Luceafărul s'a dovedit numai de un mețor, care a luminat o clipă și apoi dispore fără urmă. Locul lui îl iau alții și se continuă acelaș joc până la desperare.

Avem versificatori cu gramada și nici unul nu se ridică la nivelul unui poet adevărat.

Avem versuri-ciripituri destule și ni-e așa de dor după poesii adevărate.

Care să fie cauza acestor aparențe triste?

După părerea mea cauza e a se căuta în lipsa de studiu serios din partea scriitorilor noștri.

E drept, că latinii au zis odată, că „poeta non fit — sed nascitur.“ Poetul nu devine, ci se naște ca atare. Însă cel ce s'a născut poet cu adevărat și simte în sine chemarea, acela află instinctiv căile, pe cari își poate aduce la deplină desvoltare talentul, cu care s'a născut.

Să nu aduc numai o pildă, pe genialul Eminescu, care chiar și în miseria cea mai mare, când ajunsese servitor, ședea în grajd și cetea pe Schiller. Setea lui de a se cultiva, de-a studia era tot așa de mare ca și geniul seu. A

cețit cu zel toate opurile scriitorilor mari, a cețit pe toți cugetătorii și filosofii mari și înzestrat cu acest fond de cultură universală a scris adevăratea poesii, nu ciripituri.

Lipsa de aceasta cultură universală, neo-rientare în privința ideilor mari humanitare, a curentelor filosofice și literare: iată cauza pentru care mulți, aproape toți scriitorii noștri tineri nu o duc mai departe, decât la câteva ver-

Un vinător din Bucium-șasa

suri de dragoste, bine scrise ca formă, dar cari în esență nu-s altceva, decât variarea până la înfinit a aceleași idei, a aceleași povesti vechi de când e lumea: a dragostei fericite sau înșelate, cătră un „ea“. La tot casul e mai ușor să versifici sentimentul acesta de dragoste, decât să-ți frământă creerii cu problemele mari sociale, etice, cu cari se ocupă un Tolstoi, Ibsen, Sudermann, Gerhard Hauptmann etc. etc.

La ce să ne înspirăm și noi din operele

lor la niște opere mai înalte ca concepțiune, când putem ajunge mai ușor în Parnas, cu ajutorul unui volumaș de ciripituri de dragoste?

La ce să scrutăm prin istoria sfântă a neamului și să cântăm eroii trecutului nostru? La aceasta trebuie muncă obositoare, trebuie studiu. Abia e trecut tinărul scriitor peste maturitate și deja se și ocupă cu ideea de a scoate în volum „poesiile“ lui de dragoste.

Volumul apare, lumea însă trece peste el la ordinea zilei, abia auzi ici-colo câte o slabă mențiune despre noul „astru“ al literaturii române.

„Astrul“ însă decepționat până la extrem își pierde curajul, pune lira în cuiu și se apucă de lucruri mai practice.

Iată cariera celor mai mulți tineri de talent de ai noștri, iată și cauza pentru care avem așa puține poezii și așa de multe ciripituri de dragoste. Iată pentru ce putem zice cu tot dreptul despre producțiunea noastră poetică din Ungaria că:

„Indărăpt tot dă ca racul.“

Dr. Valer Moldovan.

Autorul — după moarte.

Toamna — în vremea posomorită a veșezirii și a amorțirii — e grea viața.

Zilele neguroase, fără soare, nopțile brumoase și întumecate, vântul ce vijăie dureros, umbrele tomatice — aceste dese și negre umbre — toate acestea la un loc aduc gânduri negre în om și în lumea ființei lui se ivește ceva fior tainic în fața realității, în care nimic statornic și în care totul se clătina, totul se naște, veștezește și moare. Pentru ce?... Care e ținta?...

Cine vrea să se scape iute de această amarnică simțire, să-și caute de-adreptu în ochi. Numai așa își poate salva încrederea în sine. Dar Doamne grea e cărarea aceasta, plină de spini, cari îți ranesc inima până la sânge. Și pe cărarea aceasta stă totdeauna la pândă — demonul.

Acest demon incurcă istorisirea mea.

Demonul se plictisise.

E însă cu mult mai cu minte, decât să rida într-una. Știe, că sunt în viață lucruri, de care nici el nu-și poate bate joc. Astfel de pildă faptul majestuos al existenței sale încă nici odată nu l-a atins cu ascuțișul umorului său. Spunând drept, drăguțul nostru de demon e mai obraznic, decât eu minte și dacă îl mesuram mai de-aproape, iese poate la iveală, că Domnia-sa, doară ca și noi, își întrebuintează vremea spre a face copilării. Dar să le lăsăm astea în pace, — nu suntem copii, ca să ne sdrobim jucăriile cele mai frumoase, pentru ca să vedem ce e în ele.

Demonul într-o seară de toamnă rătăcise în cimiter printre morminte. Se plictisise, fluera printre

dinți și căuta în jur să-și afle distracție. Ii venise în minte ceva cântec vechiu, viforul îl imita, iar pe cer se svirecoliau nori grei, de toamna și cu lacrimi reci udau locuințele strălucite ale morților.

Demonul fluera și sta pe gânduri.

— Interesant poate să fie, cum se simțese morții în vremea aceasta? Umezeala, foarte probabil, că străbate la ei și cu toate că din ziua morții sunt asigurați contra reumatismului... totuși neplăcut poate se fie!... Dar dacă aș scoate pe unul, să me distrag eu dînsul? Pentru mine la tot cazul ar fi distracție... și socot că și pentru el. Cândva au inmormântat aici în apropiere un autor, care îmi era cunoscut... în viață, îl cercetasem de mai multe ori. De ce să nu renouiesc prietenia? Oamenii de felul lui, fără deosebire, sunt cu multe pretensiuni. Oare în mormînt își află mulțumirea? Dar oare unde îi e mormîntul?

Și demonul, care multe știe, a căutat multă vreme, până ce a găsit mormîntul autorului...

— He, auzi! strigă dînsul și împinge peatra grea, care acoperise pe prietenul său. Scoală-te!

— Pentru ce? se aude glasul înăbușit de sub pămînt.

— Pentru că așa vreau!

— Nu mă scol.

— Pentru ce?

Cine ești?

— Cunoscutul...

— Criticul?...

— Ha, ha, ha! Nu!

— Judecătorul de instrucție poate?

Nu, nu!

— De bună seamă nu ești criticul?

— Eu sunt demonul!

— Ah... așteaptă că viu.

Piatra s'a dat la o parte, pământul s'a deschis și a eșit un schelet.

Era schelet de oase, ca scheletele, de pe care învață studenții în medicină anatomia oaselor.

— Cumn te aști? întrebă demonul.

— Nici cum! răspunde scurt autorul.

Vorbia încet și cu o astfel de voace, întocmai cum s'ar freca două oase de olaltă.

— Scuză-mă pentru incomodare, zise demonul prietinesc.

— Nu e nimic... dar spune-mi pentru ce m'ai deșteptat?

— Am vrut să te invit la o plimbare!

— Cu plăcere, deși e vremea cam urită... —

— Doară nu-ți e frică c'o să te recești? întrebă demonul.

— Nu, Doamne ferește — m'am recit destul în vieală.

— Da, îmi aduc aminte.

Înaintau unul lângă altul pe o cărare îngustă, printre cruci și morminte. Vântul străbătea printre coastele și prin pieptul autorului, în care nu mai batea inima...

— Mergem în oraș? — întrebă pe demonul.

— Ce te interesează acolo pe D-ta?

— Vieața! — răspunse autorul cu imparțialitate.

— Încă tot o mai prețuiești?

— Dar cât încă!

— Pentru ce oare?

— Dar cum să te fac să înțelegi... omul în totdeauna prețuiește un lucru după osteneala ce a pus, ca să-l câștige și dacă aduce o piatră fără valoare de pe un vîrf de munte, aceea încă devine comoară pentru dînsul.

— Sărace om! — adause demonul cu sarcasm.

— Dar și ferice! — răspunse autorul cu receală.

Demonul își scutura umerii fără a spune nici un cuvînt.

Eșiseră deja din cimiter, înaintea lor se întindea strada... cu două șiruri de case, întunecime printre ele, iar lampioanele sărăcăcioase scoteau în evidență, cât de puțină o lumina pe pămînt.

— Spune-mi, cum te simțești în mormînt? întrebă demonul după o scurtă pauză!

— Acum dupăce m'am obișnuit, mai merge. Dar la început mă simțiam foarte rău. Mojicul acela, care a bătut cuiele în sicriul meu, știe D-zeu pentru ce, dar a bătut unul și în capul meu. Într'adevăr lucru fără importanță... dar a fost neplăcut. Apoi au venit vermi și — lua-i-ar dracul — m'au mâncat pe încetul...

— Natural, zise demonul, nici nu poți să li-o iai în nume de rău. Nu li-a fost însă după gust corpul îmbibat de iritație...

— Pe editori sigur îi consumă cu mai multă plăcere.

— De sine înțeles, editori sînt gustoși.

— Și toamna — e rece în mormînt?

— Puțin e umed... dar se obișnuiește omul...

Mai ales dobitocii ăia, cari fug printre morminte și improașcă pajîstea, chinuiesc pe om... Nu știu, de cîtă vreme zac în pămînt...

— De patru ani trecuți, nu peste mult se implinește al cincilea, răspunse demonul.

— De așa lungă vreme? În timpul ăsta trei oameni m'au vizitat la mormînt... m'au supărat grozav, lua-i-ar dracul. Unul simplamente a tras la îndoială

O nevastă din Bucium.

și faptul existenței mele în vieața: a venit, a cetit inscripția de pe mormînt și a rezonat plin de convingere: „om cu numele acesta nici n'a existat! Un singur șir n'am cetit scris de un om cu numele ăsta... Și vreme de șesescizece ani am lucrat la cele mai cetite reviste și încă în vieața am apărut și în ediție separată.

— După moarte te-au mai scos încă de două ori, raporia demonul.

— Ei vezi! — Am mai avut încă alți doi vizitatori. La unul i-a umblat gura, că am firecilit multe de toate despre bine și despre frumos, — după opinia celuiialalt, stilul meu a fost puțin cam greoiu. — Oh! de-aș fi putut să mă arunc după ei!

Demonul iar începu să se plictisească și bucuros ar fi trimis pe autor în mormint, când îi veni în minte o drăcie.

— Ascultă, zise dînsul, n'ai avea plăcere să vezi, cum îți se află nevasta?

— Zeu, nu știu am oare plăcere la asta, răspuse autorul dînd din umeri. Pentru că, cum l'aș spune, nici odată nu-i plăcea, când... eram dus multă vreme de acasă.

Ajunseră înaintea unei case înalte și autorul putea, ca să privească mai multe odăi, în care era iluminată mare și se vedea că domnește bună dispoziție.

— Frumos aranjament, zise autorul. Foarte frumos. Dacă așa aș fi avut eu, n'aș fi murit nici până astăzi.

— Și mie îmi place, răspuse demonul rîzînd. Și nici nu-i scump — doară trei mii de ruble.

— Hm, nu-i scump? Imi aduc bine aminte, că pentru lucrarea mea cea mai mare am căpătat 815 ruble, și — am muncit un an la ea... Dar cine locuiește aici?

— Nevasta dumitale, răspuse demonul.

— Așa! și femeia... aia... e nevasta mea.

— Da. Vezi, acolo vine bărbatul ei!

— S'a făcut mai frumoasă, se îmbracă bine... bărbatul ei e om robust, dar cu nutră tare ordinară... totuși se vede a fi băiat bun... dar de ăștia le plac femeilor... iubeste-l oare nevastă-mea, nu știi?

— Oh, da, foarte mult...

— Și ce e domnul ăsta?

— Commis într'o prăvălie de articole de modă...

— Commis într'o prăvălie de articole de modă, rețeta autorul cu indignare. După aceea lungă vreme nu mai zise nici un cuvînt. Demonul îl privi și ridea pe sub mustețe.

— Ei cum îți plac toate acestea? îl întrebă într'un târziu.

— Așa socot, că un ajutor de prăvălie nu poate fi ceva educator admirabil... am avut și eu copii, știu, că trăiesc încă... un băiat și o fetiță... pe atunci așa speram, că din băiat am să scot om cum se cade...

— Oameni cum se cade sînt de ajuns, — de oameni perfecți ar fi lipsă, zise demonul cu receală și începu a fluera un marș.

— Băiatul meu... exclamă craniul autorului.

— Vezi, cum o îmbrățișează? Trăiesc foarte bine, strigă demonul.

— Da... oare e bogat comniul?

— A fost mai sărac de cît mine, dar nevasta dumitale e bogată...

— Nevastă-mea? Dar de unde are bani?

— Din vinzarea operelor dumitale!

Așa?... Pe seama unui negustor de articole de modă am muncit eu în viață? se revoaltă autorul și începu să-și scuture craniul gol.

— Cam așa stă lucrul.

Autorul privi spre pămînt și zise demonului.

— Te rog condu-me în mormint...

... Era întunerec și ploua. Norii se svîrcoleau pe cer, iar autorul ținea drumul către mormint, zurăindu-și oasele... în urma lui se ținea demonul și fluiera o arie veselă...

*

Doară nu ești nemulțumit cu cele istorisite, iubite cetitor. Numai de aceea l'am istorisit acestea lucruri, ca mea în viață să știi una alta despre demoni, ce sînt în stare...

→ EPIGRAMA ←

Unor „martiri.”

„Fugim, să mai putem lupta!”
fugînd grăbiți a ne vesti,
Fugiți, fugiți, ei vezi așa:
Fugiți să mai puteți — fugi.

Din cealaltă lume.

„Nu-i în raiu căsătorie”
Biblia ades ne-o spune,
Nu că n'ar fi doar neveste,
Ci nu's popi, ca să cumune.

Unui scriitor.

Te lauzi că ai mult spirit!
Ți-o cred, sau te-ndoiești?
Ei, cum să n'ai tu spirit,
Cînd din el nu-mpărțești!

I. Scutaru *

Cause mici, — efecte mari

— humorescă. —

— Ioane — — — ascultă ioane — — —
d'apoi n'auzi?... striga la fereastra unei case parterre.
un domn de etate mijlocie.

— Ioane! — se vede că și acum tot doarme.

În casă nu se auzea nimic. Totul era în liniște,
în fine se deschise ușa și o damă tineră în toaletă de
călătorie se ivi pe prag.

— Ah! Unchiul Mureșan?... Ei bine unchiule,
așa de timpuriu, deja?... Ion s'a dus la Salva, știi
că acolo edifică o fabrică de cutii; doar ai ceva afa-
ceri cu el?

— Am, dar voiam să-i cer bicicleta. de cumva
nu are lipsă de ea. trebuie negreșit să merg la Rebri-
șoara, a mea e la reparare și încă nu e gata.

— Ion sigur nu o să aibă lipsă de ea, căci azi
au mult de lucru la fabrică. — Vrei să ți-o iai sin-
gur? Știi bine unde stă, unchiule. — Cheia dela șopru
este în antișambră în cuiul seu. — Seuză, că nu merg
eu să ți-o dau, dar mă grăbesc — vreau să plec la
Beclean, căci mama e cam bolnavă. Trăsura e gata
și nu mai pot sta. Seuză unchiule dragă. — — Ră-
mâi cu bine! — Ion mă așteaptă la podul Salvei,
acolo o să-i spun, că ai luat bicicleta. — Adio! —
Să sui în trăsura și de-acolo i mai adause. — Cheia
poate rămâne în ușa, în Năsăud până acum încă nu
avem hoți de biciclete.

Mureșan își luă cheia, scoase bicicleta din șopru
și plecă la Rebrișoara fără ca careva dintre servitori
să-l fi observat. Tinera nevastă se întâlni la podul
Salvei cu soțul seu, își luă adio pentru câteva zile și
porni — uitase însă a-i spune lui Ion că a impru-
mutat bicicleta unchiului Mureșan.

După amiazi Ion se rentoarse acasă și abia co-
bori din trăsura, observă că cheia e în ușa șopruului,
unde își ținea bicicleta și utensiliile de vînat, des-
chide repede ușa și află că bicicleta lui nu-i la locul
său. Făcu numai decât sgomot, cercetă în dreapta și
în stînga, înzădar, nici unul dintre servitori nu știa
nimic și bicicleta nu era nicăiri. — Servitoarea sus-
ținea, că a văzut ceva vagabund pe la poartă, ba a
chiar vorbit cu Doamna; poate că chiar acela să fi
pus mîna pe bicicletă.

Să'nțelege! Cine altul? Cheia era atîrnată în
antișambră, de giaba a zis el de nenumărate ori ne-
vestei sale să mute cheile în sufragerie — nu vrea —
zicea că pentru ce să ne conturbe servitorii pentru fie-
care cheie — — ei bine, iacă rezultatul? — — Bici-
cleta a dispărut — — a furat-o.

Ion era și de altcum necăjit; mîncarea din hotel
a fost slabă, la fabrică era nerindueală — apoi acum
să despărți pentru primadată de iubita sa soțioară,
după un traiu dulce de abia doi ani!

În furia sa nemărginită grăbi numai decît la po-
liție, denunță cazul și promise 25 coroane aceluia care
i-va afla bicicleta.

Seara a fost în bîrt, unde își petrecu după cină
până noaptea târziu, când sosind acasă era mult mai
ostenit decît să se intereseze de șopru sau bicicletă.
Se culcă numai decît și adormi mort.

Unchiul Mureșan încă se rentoarse numai târziu
din Rebrișoara și fiindcă calea îl ducea chiar pre di-
naintea casei nepotului, se dete jos, puse bicicleta la
locul seu, incuia șopru și așeză cheia iarăși în cuiu.

Întâmplarea aduse cu sine că nici acum nu-l ob-
servă suflet de om.

— Interesantă situație! Doamna-i dusă, domnul la
cină, servitorii lenevese pe undeva, aici ai putea să furi
casa întreagă. Apoi să te mai încrezi în servitorime!

Inginerul se trezi a doua zi des de dimineață.
Servitoarea bătea la ușa — măsariul era aici, spunea
că au lipsă de scânduri și că magazinerul din Cepan
nu vrea se le trimită până nu va vorbi cu domnul
inginer.

Ion se sculă injurînd, era încă somnuros, cu ca-
pul greu, într'o stare cam e omul după un chef cam
bunișor, fiind și nu prea obicinuit, cu chefurile. Să
hotări să plece numai decît la Cepan — uitase însă
că bicicleta i-se furase ieri și îmbrăcându-se merge la
șopru, scoate bicicleta și pornește cu paș grăbit, în aerul
recoros de demineață. Când eșise deja din Entradam,
numai atunci începu a-și aduce aminte de cazul misterios
de ieri, nu putea însă să-și esplice întâmplarea,
credea formal, că a visat.

În urmă se dete jos, se uită de toate părțile la
bicicletă. Era a lui! A luat-o din șopru. Șopruul incu-
iat — cheia la locul ei. — ieri însă bicicleta nu era
acolo și cheia era în ușa șopruului, — ba își aduce
aminte, că a denunțat cazul la poliție și a promis
chiar o remunerație de 25 coroane celui ce ar afla pe
hoț — lucru nostim, de neinteles.

Ori servitorul a imprumutat bicicleta vr'unui prier-
ten al seu și ieri nu a cutezat să spună? — Era un
băiat al dracului, așa ceva puteai ușor presupune des-
pre el. Așa o fi fost sigur — îndată ce se întoarce o
să-l ia la răspundere — își va retrage denunția dela
poliție — altcum nu avea grabă; bicicleta era iarăși

în mână sa, prin urmare nu putea să fie în mână hoțului. —

Magazinerul nu era acasă, ci în pădure la tăiat de scânduri. Ion merse în pădure și acolo își isprăvi afacerile apoi porni către casă.

Era pe la amiază.

Soarele ardea; o căldură nespūsă îi scotea sudorile șiroiu, șiroiu făcându-i o durere de cap nesuferibilă, aceasta îl aduse la hotărîrea a nu merge pe drumul țerii, ci pe cărarea dintre dealuri, care ducea prin pădure și conduce peste Lușca la Năsăud. Cel puțin partea cea mai mare a drumului o să o facă în umbră.

Intr'o mână cu șapca, cu cealaltă pe cărmă, vinea încet în jos făcându-și vînt, când aude un glas:

— Stai! — dă-te jos!

Sigur nu-e permis să mergi pe aici cu bicicleta, se gîndea Ion — o să-i cer scuzele și cu afabilitate să-i spuie, că nu știam.

Nu știi d-ta, că p'aici nu-i permis să mergi cu bicicleta — i zise gendarmul din Entradam, căci el era, privindu-l din cap până'n tălpi.

— Nu, aceasta nu o știeam.

— Așa? Dar de cine am onoarea?

— Ion Potora, inginer din Năsăud.

— Auzi ac'o! — — — Inginerul Potora. Poți să te legitimezi? —

Ion voi se-și scoată portofoliul, dar era în șurtucul celalalt. Ei, frate iacă lucrul dracului. Ce-o fi acum? —

— Mi-am uitat acasă hărțile.

— Hohoho! rise cu hohot gendarmul. Știm noi apucături de-aceste. Iscodește ceva nou domnule! — De unde vii?

— Dela magazinerul Fricke din Căpan.

— Auzi, auzi și pe cărarea aceasta, pe unde nu prea umblă oameni. Uite, uite. I'an arată numai bicicleta. Să o vedem mai de aproape. Fabricat „Brennobil“ nr. 6666; emailată negru, sub cărmă ceva sdrobot emailul, translație 87, laternă de acetylen, pe tașcă literele inițiale B. P! Ah! Bravissimo! Ei, vei avea bună-tatea a mă însoți! Da? Domnule inginer dar pe jos, nu pe bicicletă.

— Ce vrea să însemneze asta, domnul meu? întrebă Ion uimit și necăjit.

— Nici mai mult, nici mai puțin, decât că: ești arestat.

— Cum? Pentru că am venit pe o cale unde e oprit biclatul vrei să mă arestezi?? Nu ai dreptul Domnule; a'mi dicta o pedeapsă poți, dar să mă arestezi nu ți-e permis.

— Ei da, înțeleg! Dar de-oamdată te voi însoți și eu, ca să poti pune la loc sigur bicicleta furată.

— Ce vorbești? — Bicicleta furată? — Domnule! Doar asta e bicicleta mea proprie.

— Da, da! La toată întîmplarea e bicicleta inginerului Potora; cu deosebirea că d-ta nu ești inginerul, ei dar de ajuns ai vorbit domnule. Înainte la poliție!

— Domnul meu! Bagă de seamă nu grăbi afacerea, căci are să te coste mult.

— Înainte marș! Bicicleta e a inginerului Potora, a făcut arătare la poliție, chiar acum am primit și noi signalementul și-apoi că însuși inginerul va șede pe bicicleta denunțată de el ca furată, o așa absurditate nici d-ta nu vei putea crede, ori doară crezi că ai de lucru cu un lunatic, sau prost! Te înșeli d-le!

— Domnule! ți garantez pe cuvîntul meu de onoare, că eu sînt inginerul Potora și că bicicleta e proprietatea mea. —

— Și se te eliber la moment, nu? Ho, ho d-le nu merge aceea așa ușor.

Singura mîngăere era pentru Ion, că primarul din Entradam o să-l cunoască deși el șede în Năsăud de abia două luni de zile ca conducător la fabrica de cutii ce se edifica în Salva. Drept că, nu prea avea cunoscuți fiind încă în jur om nou, și cu deosebire în Entradam nu știea cine o să-l poată cunoaște; după-ce propunerea ce făcuse el gendarmului, să-l conducă în Căpan, fu refuzată în modul cel mai hotărît, căci Căpanul nu aparținea revirului seu și el nu voia să scape din mână honorarul de 25 cor. promis și pentru el acum deja sigur.

La urmă Ion începu să-l roage, îi oferî la moment suma promisă. ba chiar de două ori atîta, toate înzădar.

Astfel și urmașă calea. Gendarmul cu mîna pe revolver, Ion cu o mîna pre bicicletă, în cealaltă cu chipiul, pe care în iritarea sa și uitase să-l pună pe cap.

Copiii din Entradam îl însoțiră cu grămada; femeile deschideau ferestile și priveau uimite la prinsoner, că-răușii și făceau observările lor nu prea afabile, laudând pe gendarm, că a pus mîna pe „o pasere bună.“

Ion, abia era în stare să-și modereze furia. I venea să se repezească cu pumnul la gendarmul, care îl făcea de ris fără nici un drept.

Primarul din Entradam era dus la cîmp, prinsonerul până una alta fu închis în staulul oilor, ușa încuiată bine și un păzitor de noapte fu pus ca sentinelă la ușa, armat cu o furcă de fer.

Ion se găsi deci în un staul întunecos, plin de murdărie și miasme ametoare, unde nu avea nici măcar pe ce să șadă. Auzea vorbele curioșilor și-i vedea urcându-se pe părății staulului, ca să se uite la „hoț.“ Ca necasul să-i fie și mai mare auzea cum păzitorul din cînd în cînd ducea un vas la gură și-l golia, cîntă vreme el aproape muria de sete.

— Pretind să se cheme numai decât magazinerul din Căpan, ca să mă recunoască, enunță în modul cel mai categoric Ion, înainte de a fi închis. El se află

la moară, mergeți numai decât după el. Vorbi însă așa de hotărît, încât gendarmul află de lipsă să satisfacă cererea și trimise un om după magaziner; iar el intră în crășma lui Neumann ca să-și aline setea puțin cu o jumătate de vinars.

Magazinerul încă nu a fost sosit la moară, sosi însă alt om din Năsăud cu vestea, că bicicleta e în adevăr furată, hoțul trebuie ținut prins și transportat la Năsăud.

Aceasta era apă venită pe moara gendarmului. Cu o căutătură scrutătoare intră el la Ion în staul și plin de demnitate îi puse mâinile în cătuși. Alt curier fu trimis în Lușca după al doilea gendarm, ca să ajute la transportarea hoțului.

Toate pregătirile se faceau cu atâta sgomol încât ceata curioșilor creștea din ce în ce.

În urmă sosi al doilea gendarm și imediat după el magazinerul din Cepan, care din depărtare striga gendarmului erou:

— Minunată ispravă — ce drac de prostie ai putut face?

— Mă rog, mă rog, domnule, domnul inginer Potoră a ...

— Da, a fost mai adineaori la mine, înainte de a-l aresta d-ta.

— Ei bine, dar prinsonerul meu nu poate fi dinșul, căci vinca pînă dealuri pe poteca din pădure cu bicicleta care a fost denunțată de inginer ca furată.

— Dar te asigur că inginerul a fost azi dimineață în persoană la mine — a avut bicicleta sa proprie — doar o cunosc prea bine, după aceea — dar să lăsăm vorbele, arată-mi prinsonerul. — Ce-ți spuneam eu, și încă în cătuși? — Ce-i cu d-ta d-le gendarm? Ești doar formal nebun? — Regretele mele d-le inginer. D-ta d-le gendarm ești în adevăr un „unicum” în felul d-tale! — O să-te dau în gazete; ești vrednic! — Lucru ne mai pomenit; să nu mai cutezi a ești acum nici un pas din casă! — Ei, ei!

(Va urma.)

I. Nițu Pop.

Ciubărarii.

UNEI COPILE.

— Fragment. —

De i-am zis ceva? Nu știu. De i-am strins mâna? Nu-mi aduc aminte, dar înaintea ochilor imi tremură și-acum icoana ei dragă... și dulce ca un vis de poet revărsând lumină în sufletul meu...

Trei șuvițe mici alunecă furiș pe fruntea ei albă și deschisă, ademenindu-te să le dai la o parte încet, încet, cu o mișcare ușoară plină de iubire și să depui pe urma lor un sărut...

Cât senin e în ochii ei! Privese vesel ca două raze de soare într-o odaie întunecoasă... curați ca orizontul într-o frumoasă dimineață de vară, ochii acestia știu privi și gâditor, adînc ca un întins de ape, perzându-se în lumea visurilor feciorești...

Visează, dragă copilă, visează! Visează până ce realitatea nu ți-a retezit încă aripioarele, să nu mai poți sbura de pe acest pământ avîntându-te în alte

lumi, visează, dragă copilă, până n'ai ajuns încă roabă ei... visează dulce...

— Te are dragă...

Nu roși! Ai încă dreptul să aștepti să te iubiască ori cine, pe care ai lăsa să cază raza ochiului teu blând.

Visează, copilă, visează...

Cât de dulce zimbești! O doamnă ce frumos e omul, când e fericit! Frumos ca cel care a făcut bine celor, cari îl uresc...

Inchide-ți pleoapele și visează...

„Lasă-mă să zac la picioarele tale și să te privesc lung... lung. Te-am căutat doară de atât de mult... Și de câte ori credeam deja că te-am găsit și... nu erai tu! Erau altele ce-ți semănau... erau altele mai frumoase decât tine și totuși pe de parte nu atât de frumoase... Cât de mult am dorit să te găsesc. cât am alergat, ostenit și suferit. Și-apoi când te-am găsit! Nu voiam să cred, că ești aievea tu... imi

bateam joc de mine. de tine, de lumea întreagă, de omenime, iubire, de dumnezeire...

„O, nu te spăria! În tine mă împac acum cu lumea, în tine regăsese credința în dumnezeire... dar atunci! Am plâns de necaz și durere că te-am găsit, căci îmi era teamă să nu te perd din nou... De nu te-aș fi găsit, te-aș fi crezut moartă, moartă înainte de a te fi născut și te-ași fi jălit vieața întreagă...

„Nu plânge... Nu e fericire care ar putea fi resplată pentru o singură lacrimă din ochii tei...

„O da, dă-mi părul din fruntea ferbinte, mângăie-mă cu mâinile tale iubite... Privind în oceanul adânc de stele de câte ori am această clipă... Ce bine îmi faci cu mângăierile tale blânde și cât de mult te iubesc, dragă iubita mea.” —

Visează, dragă copilă, visează dulce și când te vei deștepta să n'ai motiv să-ți pară reu că te-ai deșteptat.

?

Descănțece de dragoste la „Anul nou.”

Pornit-o pornit
Iuda poreclit
Pân' la D-zeu
Și la fiul său.
Pe Christos găsia
Pe Christos vindea
La jidovi păgâni.
Jidovii-l lega,
Greu îl judeca,
Pe cruce-l suia
Maica îmi plângea
Pământu se clătea
Munții se sdrobea,
Ingerii vinia
Pe Christos păzia,
Luna de pe cer
Mi se supăra
Mi se învelia
În sânge 'nchegat

Că iadu s'o spart
Dracii o crepat,
Dar' unu-o rămas
Și mă străjuește
Și mă dimpăzește
De ficiori
De pețitori.
Că el ar vrea
Să mă mărit
Cu Iuda cel afurisit.
Tu lincă
Prăjincă
Fă-te cât o nuca
Prin lume te durducă
Și-mi cată
Și-mi adă
Pe voinicu (cutare)
Din satu (cutare)
Se mă iee

De soție
Pe vecie
Amin „an nou,”
Să fi cu soroc
Și cu noroc
La român
Și la creștin*)

Auzită în Fărăgău

Teodor A. Bogdan.

*) Fata în presara de „anul nou” se duce pe la miezul nopții la stâlpul porții și rostind de nouă ori aceste cuvinte, dă cu prăjinca de nouă ori în stâlp și aruncând-o în mijlocul drumului, închizind ochii se întoarce în casă, fără de a se mai uita îndărăpt. Se crede că închizind ochii, dacă i se nezerește un chip de om, acela o va lua de soție, iar de i se zărește un chip de femeie, e semn că va rămânea tot fată.

CRONICA.

Din viața municipală. Românii din comitatul Bistrița-Năsăud s'au constituit în club municipal. Președinte la comitetul clubului a fost ales d-l Gerasim Domide, protopop, iar secretar d-l dr. Victor Onișor. Membrii în comitet sunt d-nii dr. Dem. Ciuta, Simeon Monda, dr. Alex. Popu, dr. Gavril Tripon, dr. Vasile Pahone, dr. Pavel Tanco, Ciril Deacu, Pamfilu Grapini, Ioan Dologa și Vasile Bălan. — În congregația extraordinară din 23 Dec. 1901 dintre Români au fost aleși: — în comitetul administrativ: dr. G. Tripon, dr. D. Ciuta, S. Monda și G. Domide; în comisiunea permanentă judiciară: dr. G. Ciuta; în comisiunea verificatoare dr. Tripon și dr. George Linul; în comisiunea centrală: dr. G. Linul, dr. Leon Scridon, S. Monda, dr. D. Ciuta. În aceeași congregație din mandatul clubului municipal român la prezentarea listei noilor membri în congregație a făcut interpelație d-l dr. G. Tripon. — În congregația din 30 Dec. s'au făcut alegerile funcționarilor municipali pe o nouă perioadă de 6 ani. Au fost aleși vicecomite: Godofred Kuales, primnotar C. Takács, președinte la sedra orfanală I. Alzner, fișcal dr. George Linul, primpretor în cercul Beșineului G. Lani, în cercul Jadului dr. O. Szabó, în cercul Năsăudului Z. László, în cercul Rodnei dr. I. Hunyadi; pretori: Vértic, Șerban, Hozsda, Schmidt, Dörr, Pokoly; prim vicenotar com: Dr. Leon Scridon, vicenotar II. A. Maldeghe, vicenot. III. Dr. Kräutner. Asesori la sedră: Procopiu Cutean, Gregoriu Scridon, vicenotar la sedră Ion Corbu. Înnoire s'a făcut la postul de primpretor din Năsăud unde fostul prim pretor Bodó care a întrunit numai 26 de voturi față de 114 voturi ale noului ales. La rezultatul candidării la acest post Românii au prezentat un protest, pentru că în candidație nu au fost luați și petenții români.

Schimbare de garnisoană. Regimentul de casă al Bistrițenilor, nr. 63, își schimbă garnisoana. Batalioanele 2, 3 și 4 cu începutul lunii Aprilie a. c. pleacă la Plevlje în Novibazar, unde vor sta 3 ani. E greu serviciul la care e chemat regimentul nostru. Nu va fi fără interes înaintea cetitorilor noștri de a ști că Plevlje e una și cea mai însemnată dintre cele 3 garnisoane ce are monarhia noastră pe teritoriul statului turcesc în provincia Novi bazar. E un orașel cu 7—8 mii de locuitori, creștini și musulmani, un adevărat tip al orașelor orientale, mare centru comercial. Administrația întregă e turcească, monarhia noastră nu are drept de a ținea decât garnisoană, care stă alături de gar-

nisoana turcească. Serviciul de pază în oraș îl fac atât soldații noștri cât și Turcii. Depărtarea dela Sarajevo e 8 zile de marș pe jos. — În Bistrița vine regimentul secuiesc nr. 82 din Sz.-Udvarhely.

„**Sămănătorul**“ va fi titlul unei noue reviste literare, ce va apărea la București, redactată de cei mai de căpetenie reprezentanți ai poeziei noastre de azi G. Coșbuc, Al. Vlahuță și St. O. Iosif. Această nouă mișcare literară va avea un caracter curat național, cu atât mai de dorit în noianul de vederi cosmopolite, ce se răspândește azi în România. „Sămănătorul“ va fi revistă săptămânală, va răspândi toate acele idei, cărora le-a dat expresie în operele lor din urmă: Vlahuță în „România pitorească“, Coșbuc în toată viața lui iar Iosif în volumul „Patriarhale.“ „Iubirea de țară, de popor și de datinele strămoșești, setea sfântă de adevăr, dragoste entusiastă și evlavie pentru trecutul cel plin de virtuți — iată ce cuprinde programul lor de muncă.“

„**Novele**“ de *Vasilie Ranta Buticescu*. Autorul acestor novele e o persoană de reputație literară bine stabilită. Novelele lui — tot atâtea mărgelile prețioase — se cetesc cu multă plăcere. Dl. Ranta muncitor vechiu în câmpul literaturii noastre beletristice are la spate o activitate literară de peste 30 ani și cu drept cuvânt putem zice, că e unul dintre novelistii noștri cei mai cu drag cetiți atât la noi, cât și la frații noștri din România, cari nu o dată au produs din lucrările sale ca model de stil și limbă curată și neaoșă românească.

Era o lacună simțită în literatura noastră câtă vreme aceste drăgălașe novele nu steteau încă la dispozițiunea publicului cetitor în formă de volum separat. Nu ne putem bucura în de ajuns, că vom putea avea adunate la un loc toate aceste juvaere literare atât de drăgute, care ofer una din cele mai plăcute și drăguțe lecturi. Tipografia „Aurora“ din Gherla, dorind a umplea această lacună, și a face prin aceasta un serviciu literaturii românești, a pus sub tipar un volum din cele mai alese novele ale D-lui V. R. Buticescu; și îndată ce sprijinul publicului va fi suficient va continua cu volumul al II-le. Cartea va cuprinde cel puțin 18 coale de tipar, și prețul unui exemplar e 1 cor. 60 bani și porto 20 bani. Pentru România 2 lei 20 bani. Se poate procura dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

Cărțile postale 5 bani. Consiliul de ministri a statorit cu începere din 11 Ian. 1902 prețul cărților postale în loc de 4 în 5 bani, al blanchetelor de mandate postale în loc de 1 în 2 bani. Dela acest termen până în 30 Aprilie se pot întrebuința cartele și mandatele vechi, ce se află în mâinile publicului, însă numai cu lipirea diferenței de 1 ban în marcele postale.

POSTA REDACȚIUNEI.

V. R. B. în Cluj și I. S. în Lipsca. Sosit târziu pentru numărul acesta. Va urma în proximal număr. În serioare mai mult.

— 0 —

Tuturor colaboratorilor și cetitorilor: „An nou fericit !